

KATEDRA I ZAKŁAD DIAGNOSTYKI LABORATORYJNEJ Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Kierownik: Prof. dr hab. Janusz Solski

ul. Chodźki 1, 20-093 Lublin

tel./fax: 81 4487120, jsolski@wp.pl

OCENA

rozprawy doktorskiej Barbary Marii Piskór pt „ Ocena przydatności diagnostycznej stężeń wybranych matrylizyn i stromielizyn w osoczu pacjentek z rakiem piersi”.

Rak piersi to istotny problem współczesnej medycyny ze względu na zauważalny wzrost zachorowań, jak też i zgonów wśród kobiet. Wczesna diagnoza, przed zauważalnymi symptomami choroby, ma zasadnicze znaczenie dla rokowania ale też i rodzaju wdrażanego leczenia. Ugruntowaną rolę w wykrywaniu raka piersi mają metody wizualizacyjne, choć ostateczne rozpoznanie stawia się w oparciu o badanie histopatologiczne materiału tkankowego.

Nie oznacza to jednak, iż diagnostyka laboratoryjna zaczyna schodzić na dalszy plan, wprost przeciwnie, oczekiwania ze strony klinicystów są ogromne, szczególnie w obszarze poszukiwań parametrów bardziej swoistych, także bardziej czułych, nadążających za rozwojem wiedzy medycznej, a co za tym idzie, zmieniających się metod terapii. Współcześnie najczęściej wykorzystywanym biomarkerem w przypadku przebiegu raka piersi jest CA 15-3, choć nie jest on przydatny do wczesnego diagnozowania tej patologii. Dlatego też ciągle intensywnie poszukujemy biomarkerów, które byłyby przydatne do rutynowego oznaczania w badaniach przesiewowych. Ten właśnie kierunek badań obrała Doktorantka, która w swej dysertacji dowodzi, iż wybrane metaloproteiny macierzy MMPs z rodziny edopentydaz zależnych od cynku a mianowicie matrolizyny i stromielizyny mogą być przydatne jako markery w diagnostyce raka piersi we wczesnych stadiach nowotworu.

Przedstawiona do oceny dysertacja doktorska jest zbiorem 3 wcześniej opublikowanych prac w prestiżowych periodykach naukowych o łącznej wartości IF=12.473, wzbogaconym o teoretyczne Wprowadzenie, Cel Rozprawy oraz uzupełnionym omówieniem Realizacji Celów Naukowych, Wnioskami, Piśmiennictwem a także Streszczeniem, również w języku angielskim.

Pragnę podkreślić, iż ta rozprawa doktorska jest kolejnym przykładem rzetelnej pracy z obszaru diagnostyki laboratoryjnej z Ośrodka Białostockiego, z Ośrodka którego dokonania w diagnostyce laboratoryjnej zasługują na uznanie.

Dysertację merytorycznie, po wykazie publikacji będących podstawą rozprawy, rozpoczyna kilkustronicowe Wprowadzenie, w którym Doktorantka charakteryzuje raka piersi u kobiet, jak też obecne możliwości diagnostyki tego nowotworu, nadto dokonuje omówienia roli

metaloproteinaz macierzy (MMPs) w procesie rozwoju nowotworu. MMPs to rodzina edopentydaz mających zdolność degradacji składników macierzy zewnątrzkomórkowej (ECM) w stanach fizjologicznych ale też i patologicznych np. w procesie nowotworowym, w tym gruczołu piersiowego. MMPs współcześnie dzielimy na: kolagenozy, żelatynazy, stromielizyny, matrylizyny i metaloproteinazy błonowe.

Należy podkreślić, iż Doktorantka na podstawie nielicznych doniesień literaturowych wskazujących na możliwą, istotną rolę stromielizyn i matrylizyn w rozwoju raka piersi, podjęła trud dalszych badań nad tym zagadnieniem. W dobrze zredagowanym rozdziale Cel Pracy Autorka sprecyzowała w postaci trzech punktów zadań analitycznych i statystycznych obszar swoich poszukiwań. Wyczerpującą odpowiedzią na sprecyzowany Cel Pracy są wyniki opisane w zamieszczonych w dysertacji pracach wcześniej opublikowanych a których przyswojenie ułatwia rozdział zatytułowany Realizacja Celów Naukowych.

Merytorycznie dysertację kończą cztery dobrze zredagowane Wnioski, prawidłowo dobrana Literatura oraz Streszczenie. W dysertacji umieszczony jest też Suplement, z którego czytelnik czerpie informacje o Doktorantce.

Recenzowana rozprawa jest wartościowym opracowaniem, które będzie skutkowało poszerzeniem laboratoryjnych aspektów diagnozowania i monitorowania raka piersi u kobiet. Jednocześnie poprzez swą rzetelność i elegancję redakcyjną jest swoistą wartością zasługującą na wyróżnienie, co przedkładam, łącznie z wnioskiem o dopuszczenie mgr Barbary Marii Piskór do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Lublin, 2022-06-06